

Taina Väre

Lausuntopyyntö 6.6.2022 VN/16452/2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo kirjaamo@mm.fi

Kuntaliiton lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Kuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa, että käsittelee lausunnoissaan ainoastaan koulujakelutukea koskevia kohtia (33–36 § ja 70a §).

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia. Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Esityksen mukaan hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioita ja niihin liittyvää tukea sekä mehiläishoitotukea koskevat säännökset muutetaan vastaamaan Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden lainsäädäntöä. Lisäksi lakiin esitetään teknisiä muutoksia ja lisättäisiin sähköistä tukihakua koskevat säännökset.

Yleisenä huomiona Kuntaliitto, toteaa, että esitys, jolla markkinajärjestelyyn liittyvät toimenpiteet kytketään paremmin CAP:in strategiseen suunnitelmaan, on kannatettava. Myös tekniset muutokset ovat tarpeellisia.

Kuntaliiton huomiot koulujakelutukea koskevista muutosesityksistä

Hallituksen esityksen mukaan koulujakelutukea koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että **tukea voisi hakea myös viranomaisen puolesta toimiva kyseisten tuotteiden hankinnoista vastaava sidosyksikkö**. Tällaisia olisivat esimerkiksi kunnan omistamat ruokapalveluyhtiöt. Säännöksellä huomioitaisiin se, että kunnat ovat usein yhtiöittäneet ruokapalveluitaan ja kunnan ruokapalveluyhtiö voisi tällöin suoraan hakea tukea. Muutos olisi tarpeen, koska valtaosa koulujakelujärjestelmän tuensaajista on kuntia, jotka ovat enenevässä määrin yhtiöittäneet ruokapalveluitaan. Muutos helpottaa tuen hakemista kunnissa vähentämällä tuensaajan hallinnollista taakkaa tilanteissa, joissa tuenhakemiseen liittyvä käytännön tieto on sidosyksikössä. Tämä yksinkertaistaisi tuen hakemista kunnissa.

Taina Väre

Lisäksi koulujakelutukea koskee lakiin esitetty **uusi pykälä 70a §**, jossa säädetään **sähköisestä hausta**. Nykyisessä markkinajärjestelylaissa ei ole säädetty sähköisestä hausta, mutta sähköisen haun on mahdollistanut laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), jota sovelletaan yleislakina markkinajärjestelylain alaisten tukien hakemiseen. Esitetyn uuden säännöksen mukaan sähköinen haku voitaisiin edellyttää ainoaksi tuen hakuvaihtoehdoksi. Asiasta olisi tarpeen säätää, koska se olisi poikkeus sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettuun lakiin.

Sähköinen hakemus on ollut osittain käytössä voimassa olevan lain aikana. Voimassa olevan lain ja kuluvan EU:n rahoituskauden aikana **koulujakelutuen** hakemuksista noin 93% on jätetty sähköisesti (tilanne 2/2022). Saapuneista 1 977 hakemuksesta vain 143 kappaletta oli jätetty lomakkeella. Paperilomakkeilla haetun tuen osuus kaikesta maksetusta tuesta oli vain 1 prosenttia. Nykyisin muissa markkinajärjestelyyn liittyvissä tuissa, kuin koulujakelutuksessa, ei ole käytössä sähköistä asiointipalvelua, jonka kautta tukia voisi hakea.

Koulujakelutukea koskevat pykäläkohtaiset kommentit

33 a §. Koulujakelutuen kohderyhmä

Pykälää koskevat, lähinnä tekniset muutokset ovat tarpeellisia.

33 b §. Koulujakelutuen määrä ja tukikausi ja 33 c §. Koulujakelutuen liittämis-, arviointi- ja tiedotustoimenpiteet

Kuntaliitto haluaa korostaa tiedotustoimenpiteiden merkitystä ja oikea-aikaisuutta. On tärkeää, että kunnat saavat ajoissa ko. lain muutoksista tietoa koskien mm. sähköistä hakua ja hakijaa koskevista muutoksista.

Esitetyt tekniset muutokset ovat tarpeellisia.

34 §. Koulujakelutuen hakijoiden hyväksyminen.

Hakijat todettaisiin 1 momenttiin lisättäväksi ehdotettavissa kohdissa. Mainitun momentin 1 kohtaan lisättäisiin myös **rekisteröidyt oikeushenkilöt**, koska käytännössä tuenhakijat eivät ole aina viranomaisia.

Kohdan 2 mukaan tukea voisi hakea myös **viranomaisen puolesta toimiva yhteisten tuotteiden hankinnoista vastaava sidosyksikkö**. Mainitussa kohdassa

Taina Väre

tarkoitettu hankinnoista vastaava sidosyksikkö olisi esimerkiksi kunnan omistama ruokapalveluyhtiö.

Kuntaliitto toteaa, että nämä muutokset ovat kannatettavia, koska kunnat ovat ja tällä hetkellä enenemässä määrin yhtiöittäneet ruokapalveluitaan.

Pykälään esitetyt tekniset, lähinnä nimityksiä koskevat muutokset, ovat tarpeellisia.

35 §. Hyväksyttyä koulujakelutuen hakijaa koskevat vaatimukset ja 36 §. Hyväksyttyä koulujakelutuotteiden toimittajaa koskevat vaatimukset

Esitetyt tekniset muutokset ovat tarpeellisia.

70 a § Sähköinen haku (uusi pykälä)

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi sähköistä hakua koskeva pykälä. Sen mukaan tukea voidaan edellyttää haettavan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Säännöksen mukaan sähköinen haku voitaisiin edellyttää ainoaksi tuen hakuvaihtoehdoksi.

Kuntaliitto kannattaa esitystä, joka edistää sähköisen asioinnin kehittymistä. Kuten esityksen perusteluissa todetaan, koulujakelutukea on jo haettu etupäässä sähköisesti ja sille on olemassa valmiina asiointijärjestelmä.

Lopuksi Kuntaliitto toteaa, että Markkinajärjestelyasetukseen esitetään säädöstä unionin markkinoiden **seurantakeskuksista**. Epäselväksi kuitenkin jää, onko tällä vaikutuksia kuntiin (esim. koulujakelutuki) ja millaisia vaikutuksia?

SUOMEN KUNTALIITTO

Taina Väre
Erityisasiantuntija

